

INOVACE, PRODUKTIVITA A EKONOMICKÝ RŮST

INNOVATION, PRODUCTIVITY AND GROWTH PROSPECTS

Petr Hájek

Abstrakt

Práce se věnuje inovaci ve vztahu k produktivitě a konkurenceschopnosti se zaměřením na hospodářskou politiku státu.

Abstract

The paper discusses policy implications of innovation, productivity and competitiveness with focus at macroeconomical issues.

Klíčová slova:

Inovace, produktivita, konkurenceschopnost

Keywords:

Innovation, productivity, competitiveness

Motto: Inovace je produktem představivosti a génia, který je vlastní tvořivým mozgům.

ARISTOTELES

Úvod

S rychlým rozvojem v sektoru informačních a komunikačních technologií, biotechnologií, které budou v příštích deseti letech nejrychleji rostoucím odvětvím na světě, farmaceutickém průmyslu a dalších high-tech sektorech spolu s globalizací světové ekonomiky s nadnárodními společnostmi a stále intenzivnějšími přeshraničními aktivitami firem posunuje svět k intenzivní globální konkurenci. Rostoucí tempo globalizace spolu se zmenšováním bariér, díky kterým je kapitál mobilnější, dává mnoho možností pro růst obchodu. Znamená to ovšem i zvýšení konkurence zbožím a službami ze zemí s levnou pracovní silou. Společnosti závislé na produktech, vyrobených intenzivní pracovní silou budou mít stále těžší pozici na trhu a pro přežití budou muset měnit někdy i celý podnikatelský plán.

Česká republika nebude moci v budoucnu konkurovat na trhu EU levnou pracovní silou, již nyní se rozdíly rychle smazávají a není to v ekonomickém zájmu země. Textilní průmysl, který např. na jaře a v létě 2002 tak hlasitě protestoval proti posilování již tak nadhodnocené Koruny se bude muset přeorientovat na nové technologie (např. nové typy vláken), začít používat nové procesy a způsoby práce. Bez těchto změn nemůže přežít v konkurenci z Asie. Úspěch je možný v jakémkoliv sektoru – např. chemický, farmaceutický, elektronický a optický sektor patří dnes mezi nejúspěšnější sektory v UK. ČR se tedy musí

soustředit na oblast znalostí, vzdělání svých obyvatel, protože jedině tak si může ČR vybudovat v Evropě konkurenční výhodu.

Skutečnost je zřejmá. Více novátorských a znalostně-intenzivních produktů, procesů a způsobů managementu je životně důležitá. Např. v Kanadě se za posledních 40 let snížila relativně životní úroveň v porovnání s USA o 20 %, tento pokles je přičítán především regulaci, vyššímu zdanění a relativně se snižující (resp. nerostoucí) podpoře vědy, výzkumu – obecně podpoře terciálního vzdělání.

Cíl a metodika

Cílem příspěvku je přispět do diskuse o významu inovací a ukázat směr, kterým se musí ČR ubírat, pokud nechce být relativně stále chudší zemí (v porovnání s jinými vyspělými zeměmi). Směr, kterým musí ve volbách zvolení zastupitelé národa nasměrovat své úsilí, protože pokud tak neučiní, růst životní úrovně bude v ČR velmi nízký nebo žádný.

V diskusní části jsou uvedeny výsledky některých studií, včetně vztahů jaké mají vyspělé státy k inovacím, produktivitě a konkurenceschopnosti svých firem, jinými slovy popisují zájem těchto států na zvýšení životní úrovně svých obyvatel.

Některé anglické termíny nebudu překládat do českého jazyka, protože to nepovažuji za účelné.

Výsledky

Konkurence a produktivita vs. regulace

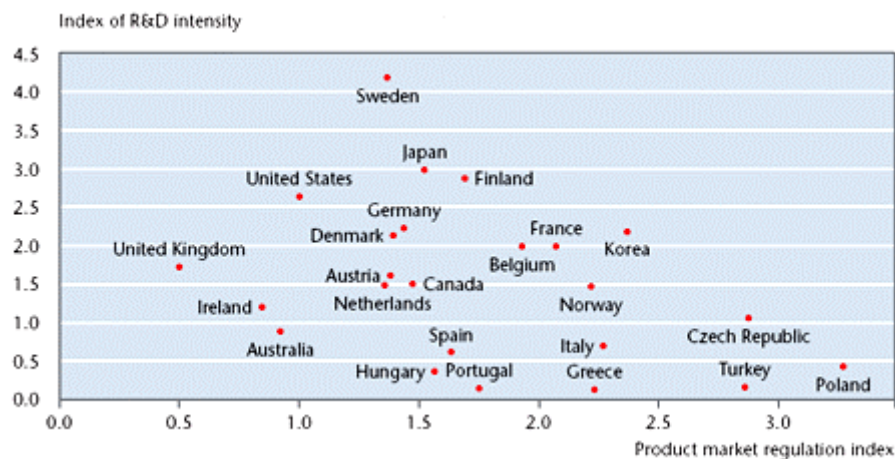
Nedávné výzkumy OECD ukazují na silnou vazbu mezi silnou konkurencí a růstem produktivity. Růst konkurenčních tlaků iniciuje zvýšení inovačních snah, zajišťující tak motor pro růst ekonomiky. Senior ekonom OECD Giuseppe Nicoletti (2003) říká, že „favorizování tržní konkurence může zvýšit pobídky ke zlepšení efektivnosti a tento celý proces tak usnadňuje. Proces povede k růstu produktivity v některých firmách, ale také pomůže zvýšit výstup jiným více efektivním firmám vstupujícím do high-tech odvětví.“ Růst konkurence povede k jednorázovým a tzv. ongoing (pokračujícím) nárůstům multifaktorové produktivity (MFP, kombinované produktivity práce a kapitálu). Právě ongoing dynamické nárůsty produktivity způsobené zvýšenou inovací jsou klíčové pro růst životní úrovně.

Výzkum OECD říká, že R&D intenzita¹ je silná při silné konkurenci, přičemž úroveň regulace trhu produktu je měřítkem této konkurence. Výzkum říká, že rozdíly v rychlosti přijímání tržních reforem a tedy v konkurenčních tlacích vysvětlují rozdíly v ekonomickému růstu různých zemí. Přičemž liberalizace nastala ve všech zemích OECD, tržní regulace v nedávné době relativně divergovala. Divergence může být vysvětlena různými startovními pozicemi a různým tempem reforem. Antikonkurenční regulace a pomalé tržní reformy jsou asociovány s relativně slabou MFP. Rozdíly v růstu produktivity nastaly i mezi různými průmysly uvnitř jednotlivých zemí, přičemž ve zpracovatelském průmyslu jsou nárůsty tím větší, čím je daná země dále od technologického vůdce. Regulace limitující vstup do odvětví, brání adopci existujících technologií snížením konkurenčních tlaků, přesunů technologií a vstupu nových high-tech firem. Dle Nicolettiho je zřejmé, že striktní tržní regulace je

¹ R&D (Research & Development) intenzita je definována jako firemní výdaje na R&D v procentech přidané hodnoty v průmyslu.

jednoznačnou příčinou nuzného růstu produktivity některých evropských zemí, obzvláště v průmyslech, kde si vytvořila Evropa technologickou mezeru.

Graf č. 1: R&D intenzita a tržní regulace, 1998

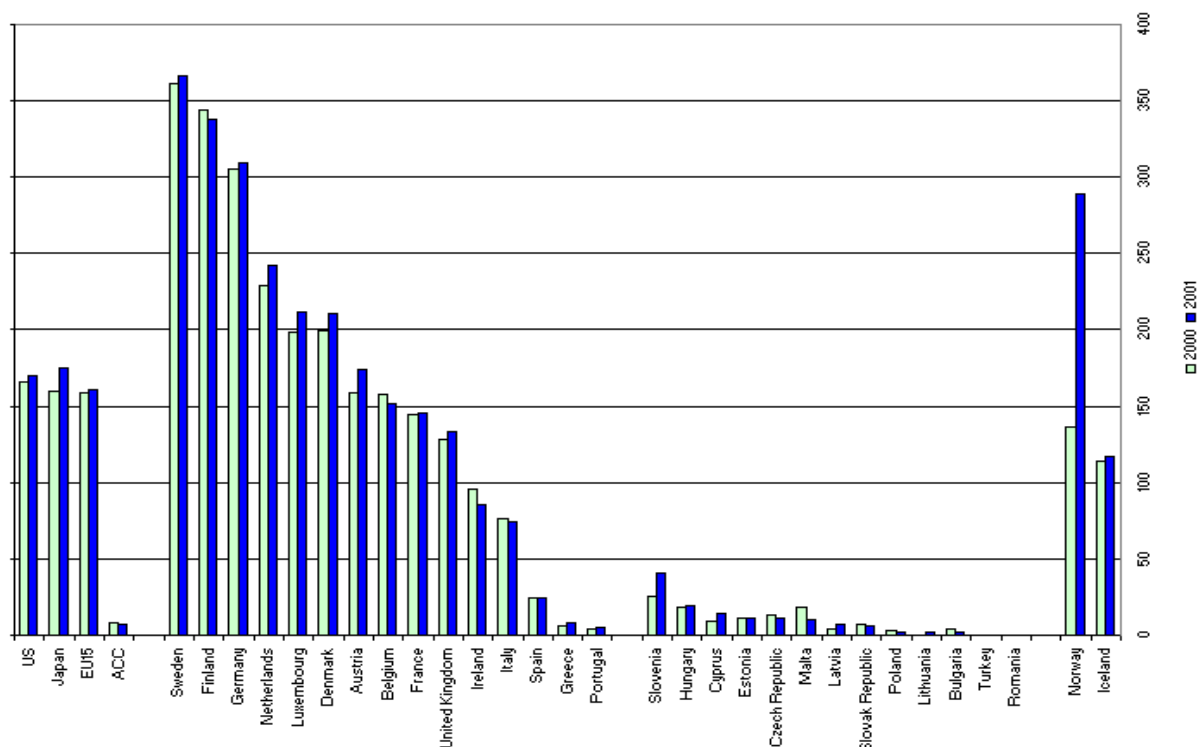

Zdroj: OECD

Ať již monopol nebo tuhá konkurence vede k tvorbě nových produktů a procesů, na grafu č. 1 je vidět inverzní vztah mezi intenzitou R&D a regulací tržního prostředí. Tento závěr je konzistentní s minulými výzkumy OECD², které berou v úvahu jiné determinanty intenzity R&D, jako např. stupeň ochrany intelektuálního vlastnictví. Nicoletti říká, že „inovační snahy firem jsou nejlépe využity, pokud ochrana duševního vlastnictví garantuje adekvátní odměny a když možnost strategického použití inovací pro omezení konkurence je omezena.“ Úspěšné použití nových nápadů a technologií, často implikuje potřebu firem najímat různě kvalifikované lidi, což znamená propouštění některých pracovníků. Pokud mohou být nové dovednosti získány při firemním zácviku existujících zaměstnanců, může být inovace zavedena bez propouštění. Pro ilustraci významu ochrany duševního vlastnictví a výsledků podpory výzkumu je uvedený graf č. 2 ukazující vztah daných zemí k inovacím a tedy i zájmu o vlastní blahobyt.

² Product and Labour Market Interactions in OECD Countries, Economic Department Working Papers, No 312, by G. Nicoletti et al. And OECD Economic Outlook 71, Chapter VII

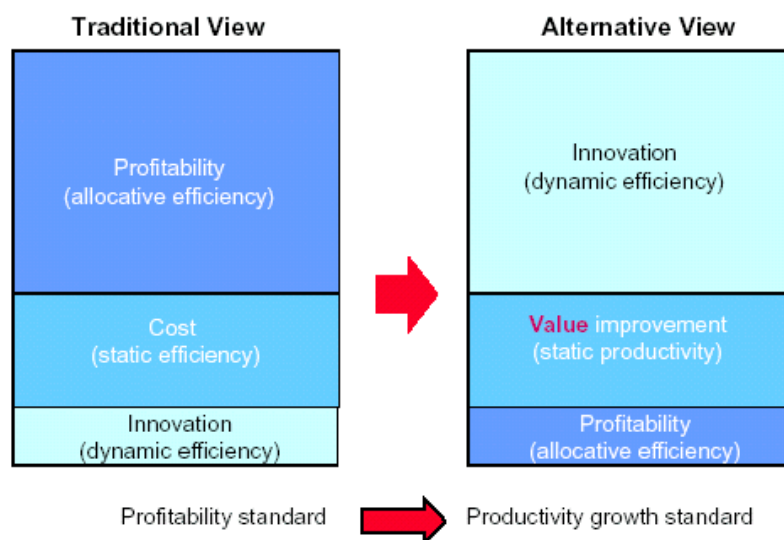
Graf č. 2: Počet přihlášených patentů v Evropské patentové kanceláři (EPO) na milion obyvatel

Zdroj: Eurostat

Uvedené závěry OECD jsou potvrzovány i jinými výzkumy. Např. prof. Michael E. Porter (2000) uvádí, že „... země, kde je rostoucí intenzita konkurence, vykazují zdaleka největší zlepšení v GDP na hlavu.“ Autoři Sakakibara a Porter (2001) uvádějí, že: „Zjistili jsme vysoce signifikantní vztah mezi rozsahem tržních fluktuací [měřítko lokální rivality] a výkonu v obchodě (který se dá vyjádřit jako konkurenční schopnost měřená celkovým exportem).“ Dále uvádějí, že např. japonská konkurenční schopnost je asociována s konkurencí na domácím trhu a ne s tajnými dohodami, kartely nebo vládními intervencemi, které ji stabilizují. Porter načrtnul také změnu pohledu na podnikání ve smyslu ziskového a růstového standardu, který je uveden na Obr. č.1: Cíle Antimonopolní politiky. Je vidět, že Porter přikládá dynamické efektivitě (inovacím), podporující růst produktivity velký význam stejně jako Nicoletti.

Obr. č.1: Cíle Antimonopolní politiky

Zdroj: ABA Competition and Antitrust

Inovace a „New Economy vs. Old Economy“

Je nezbytné uvést na pravou míru některé názory, které poněkud zkreslují souvislost inovací a tzv. Nové ekonomiky. Jeden pohled na Novou ekonomiku je takový, že reflektuje exogenní nárůst v inovacích a schopnostech high-tech sektoru. Tento názor není jednoduše špatný, ale je vážně matoucí, protože inovace, které jsou nezbytné pro zvýšení produktivity při užívání IT, jsou stejně tak potřeba jako samotné high-tech inovace. Je to matoucí, protože inovace je silně tažena poptávkou, takže tradiční ekonomika byla životadárným hnacím motorem inovací v high-tech. Je to matoucí, protože celkové ekonomické prostředí je nezbytné, pokud se mají high-tech inovace přeměnit na významný ekonomický růst. Především vysoce konkurenční prostředí, do kterého nové firmy vstupují a expandují a staré firmy se stahují nebo úplně „zemřou“ je takové, které podporuje přijetí inovací.

Produktivita a konkurenceschopnost v málo rozvinutých zemích

Rozvojové země (LDC, Less Developed Countries) jsou *de facto* charakterizovány řadou překážek bránících růstu malých firem. Mezi tyto překážky patří regulační mezisektorové bariéry (zdanění, registrace podnikání a regulační náklady), špatná (pokud existuje) fyzická a komunikační infrastruktura, která omezuje velikost trhu a zamezuje firmám vést konkurenční boj „na otevřeném poli“. Takové bariéry způsobují v LDC významné neefektivnosti ne pouze proto, že brání dosahování úspor z rozsahu, které tam bývají překvapivě skromné, ale především proto, že brání konkurenci v efektivním operování. Podle výzkumu Carlinové a Seabrighta (2001) je na trhu velká turbulence mezi malými firmami, ale díky uvedeným bariérám neprobíhá na daném trhu „normální“ proces, při kterém malé firmy rostou a soupeří s velkými (např. viz nedávný souboj v USA mezi kdysi malým Peoplesoftem a Oracle – gigantem, který byl odsunut na začátku července na třetí příčku v sektoru aplikačního software právě za Peoplesoft). Toto implikuje, že konkurenční politika (ve smyslu antimonopolní intervence) je jediný nástroj, který vláda potřebuje, aby podnítila konkurenci v LDC, bohužel není nikdy příliš významná.

Stav dopravy, telekomunikací, financí, práva, regulace a licenčních podmínek (např. zmíněná registrace podnikání) přispívá k zajištění možností útoků malých firem na velké a zavedené. Tyto výzvy však nebudou vždy naplněny, vždyť velká firma zalobuje u vlády kvůli nehospodárné konkurenci a mnohdy vyhraje. Argumenty totiž budou dobře podložené, protože existuje mnoho důkazů, že konkurence může být někdy vskutku nehospodárná. Nicméně klíč k tomu ji udělat méně plýtvající neleží ve zjemňování dopadu celkové konkurence, ale právě ve vylepšování konkurenční infrastruktury, takže firmy dokážou samy rozpoznat, že jejich nejefektivnější odpovědí na konkurenci je produktivita a inovace.

Inovace a univerzity

Inovace a růst produktivity má velmi úzký vztah k univerzitám, univerzitnímu vzdělání a výzkumu. Považuji za vhodné zmínit několik názorů na toto téma.

The Economist:

Ať již na národní nebo provinční úrovni, instrumenty řízené inovacemi a produktivitou jsou rozptýleny vyrovnávajícími mechanismy. Tvorba kapacit pomocí blokových grantů není úspěšná při absenci konkurencí a výkonem řízenými plány a zodpovědností.

V řadě zemí mají univerzity a univerzitní výzkum velký ekonomický vliv a přispívají generaci „znalostních“ pracovníků, samotným znalostem a inovačním technologiím více, než jakýkoliv jiný sektor.

Nejlepší forma technologického transferu jsou dvě nohy.

Basic research feeds the pipeline for innovation.

Posilování výzkumných kapacit univerzit nejen drží talentované lidi v oblasti, ale také přitahuje typy vůdců a nové instrumenty, které vytvářejí další pracovní místa a jiné možnosti.

Martin and Trudeau, 1998, The Economic Impact of University Research:

Studenti jasně rozpoznají kvalitní programy, výzkumné přínosy k jejich výuce a možnosti pro získání zkušeností na nějakém náročném pracovním místě jako hodnotný přínos.

Kanadský univerzitní systém je velkým stimulem ekonomického rozvoje, produkující měřitelné příspěvky k růstu GDP a zaměstnanosti. Což je důležité, univerzitní výzkum má dynamický a dlouhodobý vliv na výchozí produktivitu ekonomiky, která ji nese dále do budoucnosti.

Významný kanadský vědec a senior policy advisor:

Inovace nejlépe slouží v prostředí, které zajišťuje maximální stupeň svobody.

MIT president Chuck Vest, Unlocking Our Future: Toward a New National Science Policy

Univerzity by měly pracovat synergicky s průmyslem, ony nesmí být průmyslem. Pokud si univerzity neudrží svou kulturu, východiska základního výzkumu a vzdělávací misi, nebudou mít jakoukoliv hodnotu, kterou by přinesly do partnerství.

Podpora inovací ve světě

(1) USA

Inovační systém USA, které dosáhly největšího úspěchu ve tvorbě inovací, byl vytvořen vyjasněním národních cílů a vyústil ve výzkum a rozvojové výdaje požehnaně investované kvůli zajištění národní bezpečnosti. Jejich klíčová úloha při řešení a vyřešení dvou světových válek a Studené války je zřejmá. Je nutné zmínit, že tento americký přístup je užíván jako vzorový model v mnoha zemích světa. Charakteristika amerického inovačního systému:

1. Zdroje investovány do výzkumu a rozvoje jsou ohromně velké v porovnání s jinými zeměmi.
2. Vysoké procento výzkumných výdajů pochází od vlády.
3. Politika kladoucí důraz na ochranu duševního vlastnictví (propatentní politika)
4. Velká proporcionální váha spekulativních podniků (venture companies)
5. Velmi silná spolupráce mezi průmyslem a univerzitami

USA zůstávají konkurenceschopné také na světovém trhu nerostných surovin, navzdory geologickým nevýhodám a relativně dlouhé historii exploatace. Americký vztah k inovacím vysvětluje proč.

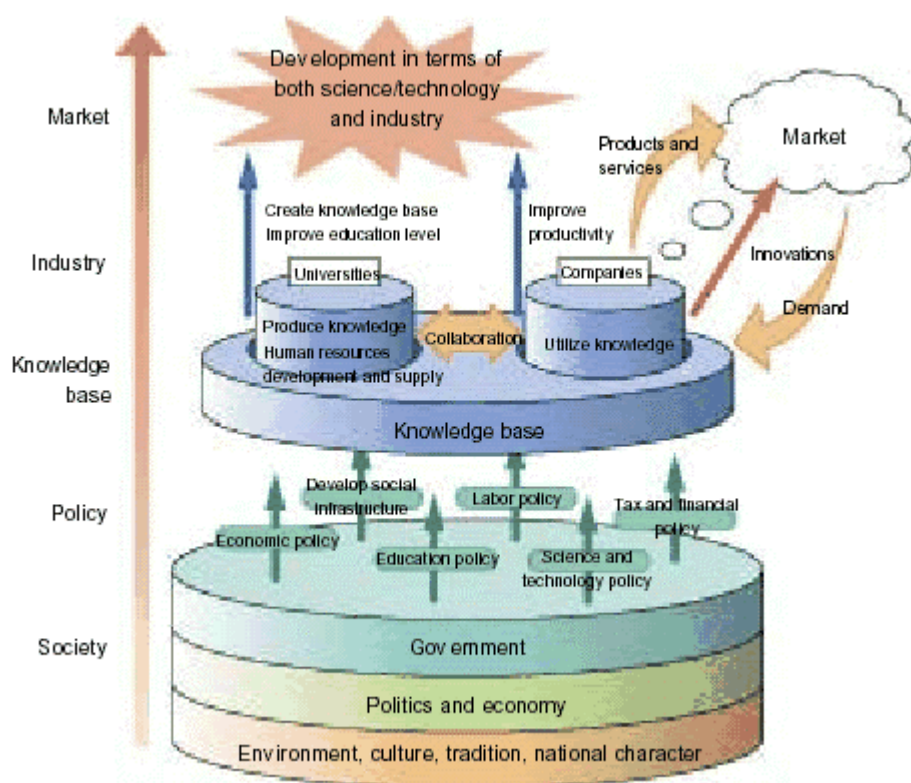
(2) Čína

Čínská vláda má program na podporování přesunu technologií a tržní vztahy (čínská ekonomika stojí již velmi pevně na základech tržního hospodářství). Výzkumná a rozvojová kapacita čínských firem je však velmi nízká, a proto samotné univerzity a výzkumné organizace zakládají „své“ nové podniky. Nicméně mnoho problémů přetrvává především v oblasti přesunu výsledků výzkumu (transfer of achievements of science and technology) a ve zmíněné oblasti výzkumných a rozvojových kapacit firem. Čínská vláda proto vytváří nový směr inovační politiky především kvůli zmíněným problematickým oblastem.

(3) Japonsko

V Japonsku mají od roku 2001 druhý vědecký a technologický „Základní plán“. Reforma vědy již probíhá s cílem zabezpečení pohodlného, bezpečného života o vysoké kvalitě ve „století znalostí“. Japonská představa o inovačním systému je znázorněna na Obr. č. 2.

Obr. č. 2: Konceptní diagram Národní inovačního systému

Zdroj: Japonské ministerstvo vzdělání, kultury, sportu, vědy a technologie (MEXT)

V rámci vládní reformy vznikly administrativní nezávislé instituty, ve které byly konvertovány národní výzkumné instituty. V březnu 2002 byl představen základní přístup pro korporatizaci národních univerzit. Středem pozornosti bude v tomto procesu flexibilita, individualita, diversita a dynamika jednotlivých univerzit a jejich aktivit. Důraz je kladen také na stimulaci konkurence mezi univerzitami (státními i soukromými). Japonci říkají, že znalosti samy o sobě nestačí, moudrost, vzdělanost a pochopení je životně důležité. V rámci inovačního plánu chtějí snížit riziko a vytvořit prostředí, ve kterém se snadno uplatní znalosti jednotlivců. Přijetí trhem je také velmi významné: je nezbytné, aby společnost měla flexibilní strukturu a aby vytvořené inovace byly v harmonickém souladu se životním prostředím a společenskou etikou. Japonci si nemyslí, že stačí pouhé prosazování R&D, podle nich je nezbytné zavést obsáhlé pobídky pro výzkum a rozvoj.

(4) UK

Ve Spojeném království byl vydán v srpnu 2002 dokument nazvaný Vládní výrobní strategie. Jedná se o strategii dosažení konkurenční výhody, podpory inovací, růstu produktivity a podpory konkurenčního prostředí, jež je postavena na sedmi pilířích. Výsledky strategie budou často prověřovány a vylepšovány. Těmito 7 pilíři jsou:

1. Makroekonomická stabilita – devalvace pro získání konkurenční výhody není vhodná, protože snižuje investiční důvěryhodnost.
2. Investice – především podpořit investice, podepřít inovaci a zajistit pracovní sílu mající vybavení, které je třeba. Dále zajistit daňový systém podporující podnikání

- (uvažuje se o rovné dani), podpora a asistence při investicích malých firem do určitých oblastí a podpora zpětných investic.
3. Věda a inovace – klíč ke konkurenčnímu úspěchu a produktivity zdrojů. V UK jsou přesvědčeni, že jejich již tak špičková vědecká základna nestačí. Podporují klíčové rozvíjející se technologie, přesun technologií a podporují komerční R&D. Daňové úlevy pro velké R&D korporace jsou již v platnosti. Investice do vědy stále rostou.
 4. „Best practice“ – dělání správných věcí správně. Především přeměna inovací a investic v zisk.
 5. Růst dovedností a úrovní vzdělání – podpora terciálního vzdělání, přeškolení.
 6. Moderní infrastruktura – 10letý plán modernizace dopravní sítě (£181mld.). Chtějí rychle rozšířit širokopásmové připojení k levnému internetu.
 7. Správný tržní rámec – nutné vytvořit konkurenční a dynamické trhy, sebevědomé spotřebitele a dobře motivované zaměstnance. Pomocí „Enterprise bill“ další posilování konkurenčního rámce.
 - 8.

(5) Kanada

Kanada se momentálně nachází v relativně regulovaném prostředí, které velmi ostře kritizuje Kanadská asociace konzultantů v managementu v dokumentu „Zvyšování produktivity přes inovace“ z ledna 2002. V této severoamerické zemi tedy inovační strategie teprve vzniká. Asociace ve svém textu, kterému se velmi vážně věnuje vláda, uvádí, že moderní vláda nemůže dělat všechny činnosti sama, již nemůže být primárním motorem ekonomického růstu pomocí pobídek, podpor a dotací, veřejných a státních podniků, přímého zaměstnávání, protekcionismu a institutu „sociální bezpečnostní sítě“³. Drtivá většina obyvatelstva si již nepřeje, aby vláda hrála takovou roli. Vláda nemá být „ten kdo dělá“, ale má být katalyzátorem, usnadňovatelem a urychlovatelem. Chtějí zrušit vládní podpory, které deformují trh, přičemž zvyšují daňovou zátěž obyvatelstva. Podle výzkumu asociace mají podpory obvykle negativní dopady v dlouhodobém horizontu. Individuální podpory a jejich úspěch je nezbytné důkladně analyzovat.

Cílem vlády musí být snížení nemocnosti lidí, protože pracovní síla musí být zdravá. Kanada se potýká momentálně s reformou zdravotního systému, který je podfinancovaný a neefektivní. Asociace také navrhuje řešení i v této oblasti. Závěrem co se týče zdravotnictví dodává, že země musí zvýšit efektivitu, konkurenceschopnost a produktivitu svých podniků, aby měla peníze na stále více finančně náročné zdravotnictví. Pro financování R&D vyzdvihuje úlohu vládních agentur a programů. Přiklání se také pro zatraktivnění země pro FDI⁴, protože existuje pozitivní korelace mezi zahraničními investicemi a rychlostí zavádění inovací.

Kanada, ač jedna z mála imigrant-open zemí, musí kvůli stárnoucí populaci ještě zvýšit a zjednodušit přijímání zahraničních pracovníků, kteří musí procházet přes „mnohapapírovou byrokracii“, přičemž uprchlíci nemusí mít ani doklady. Do zářiových útoků

³ Podle průzkumu Pollara Inc. chce většina Kanadčanů, aby jim vláda pomohla být více nezávislími a více schopnými řešit své vlastní problémy. Chtějí vládu, která vytvoří ekonomické prostředí stimuluje aktivitu soukromého sektoru. U vlády hledají trénink a nasměrování, podporují NAFTA a jsou přesvědčeni, že globalizace přinese čisté benefity. Jsou si vědomí problematiky rozpočtu a po absorbování bolestivých vysokých daní při snižování deficitu požadují vyrovnané financování (jedinou výjimkou tohoto trendu jsou některé přímořské provincie).

⁴ Foreign Direct Investment, zahraniční přímé investice

provozovala vláda i „imigrační kanceláře“ v jiných zemích. Průměrný imigrant čeká 36 měsíců. Toto vše musí vláda dle asociace změnit.

Vzdělání, především terciální je v porovnání s americkým nedostatečné. V roce 2004 bude 75 % pracovních míst vyžadovat univerzitní vzdělání. Školství tedy potřebuje mnoho peněz. Kanadská sociální „záchranná síť“ by se měla přeměnit na „trampolínu“. Kanada musí snížit daně (velmi vážně se uvažuje o rovné dani). Asociace navrhuje preferenční zacházení s daněmi firem jejichž zvýšený zisk byl způsoben růstem produktivity a zavedení inovací. Místo, kde je práce prováděna a/nebo jak je pracovník odměňován za práci, by nemělo definovat zaměstnanecké postavení (mnoho Kanadčanů má několik prací – jako zaměstnanci, OSVČ,...). Asociace doporučuje silnější dolar, uvádí, že díky jeho poklesu musí zaplatit kanadská firma oproti americkému konkurentovi o 50-60 % více, což dramaticky snižuje podporu a zavádění inovací. Důraz je v textu kladen také na telekomunikace a rychlé rozšíření co nejlevnějšího internetu (což znamená pustit telekomunikační firmy do tuhé konkurence). Místní vlády a asociace požadují v regionech více autonomie a větší pravomoc v regionální daňové politice. Závěrem asociace konstatuje, že pro zavedení nutných prorůstových reforem musí nastat změna ve statusu quo a čtené politické ortodoxii.

Diskuse

Na tomto místě bych především vyzdvihl význam ekonomické a podnikatelské svobody, protože jak dokazuje tento text na mnoha místech, bez deregulovaného tržního prostředí s intenzivní konkurencí se ekonomický růst a tedy růst životní úrovně obyvatel jakékoliv vyspělé země, mezi které se ČR jistě počítá, konat nebude. Informace byly, jsou a v 21. století, století znalostí, jistě opět budou nejcenějším zbožím.

Závěr

Z diskuse je zřejmé, že snaha o ekonomický růst musí být podpořena protřními opatřeními, deregulací (nájemného a drtivé většiny ostatních opatření – s výjimkou některých opatření, které chrání všechny spotřebitele bez rozdílu, jako např. maximální cena za taxislužbu), podpoře konkurenčního prostředí např. privatizací všech státních podniků (snad kromě výjimek privatizačně-rizikových typu Budvar) a nezasahování do tržních sil, protože pak se snižuje efektivnost, ziskovost a trh je deformovaný.

Velká podpora vzdělání je nezbytná. V českých podmínkách nejen pouhé zvýšení peněz vtékajících do systému, ale změnou některých částí systému jako např. školné, které nejen zvýší odměny pro pedagogy a tím přiláká kvalitní lidi ze soukromého sektoru, ale zvýší i kvalitu výuky a výzkumu díky kvalitnějšímu vybavení škol. Některé školy podle mne v ČR chybí úplně – např. technická gymnázia. Žáci základních škol pokud neví kam jít dále – a takových je většina, jdou na humanitní gymnázium, ze kterého se jen těžko přechází na technické vysoké školy. Jsem osobně přesvědčen, že „techniky“ by měly v takovém případě více studentů. České školství musí projít celkovou a hloubkovou reformou od neefektivního způsobu výuky na základních školách, přes motivaci žáků studovat učňovské obory až po znatelné zvyšování počtu studentů – především na třetím stupni vzdělání.

Pro hospodářský růst je důležité nízké zdanění pro podporu tvorby bohatství a také je nezbytný co nejjednodušší daňový systém, kterému nejenže budou všichni rozumět, ale který bude mít i nízké administrativní náklady. S tímto faktem velmi úzce souvisí reforma

veřejných financí v podání ČSSD, která zvyšuje daně, netvoří – ba naopak ničí podmínky pro tvorbu bohatství a tak je již dnes předem odsouzena k neúspěchu a s velmi vysokou pravděpodobností⁵ uvrhne naši zemi do ekonomického útlumu ne-li přímo do recese. Jediné co navrhovaná reforma přinese, kromě částečného snížení deficitu rozpočtu, bude vyrovnanější spotřeba, což rozhodně není v souladu s podporou ekonomického růstu, podpory inovací, produktivity a konkurenceschopnosti a tedy se zvyšováním ekonomického bohatství země a zvyšováním životní úrovně jejích obyvatel. ČR takové politiky neprospějí.

V českých podmínkách je nezbytná kontrolovaná (avšak bez papírové byrokracie) imigrace ve větším měřítku a pravděpodobně ne několik desítek lidí ročně, jak navrhuje vláda. ČR potřebuje, a v budoucnu se tato potřeba bude zvětšovat, mnoho pracovníků – nyní především špičkové odborníky v ICT.

Inovace se nesmí vyhnout ani úřadům a státní byrokracii. Investoři si pochvalují Finsko kromě jiného, také kvůli rychlé a odpovědné práci úřadů.

Česká ekonomika potřebuje nastartovat, abychom se dostali na úroveň vyspělého světa co nejdříve. V Kanadě odmítá drtivá většina obyvatel sociální systém, v Evropě se sociální systémy, včetně těch nejštědřejších skandinávských, pomalu ale jistě hroutí⁶, obyvatelé jsou zatím proti, přerozdělování však budoucnost nepatří.

Literatura:

- Canadian Association of Management Consultants: Enhancing Productivity Through Innovation, January 2002
- Some Views and Highlights of University Research and Innovation, University of Ontario, 2002
- Michael E. Porter: Competition and Antitrust, Harvard Business School, Washington, January 2001
- M.E. Porter, "The Current Competitiveness Index: Measuring the Microeconomic Foundations of Prosperity", *The Global Competitiveness Report 2000*, Geneva: World Economic Forum
- M. Sakakibara and M.E. Porter, "Competing at Home to Win Abroad: Evidence from Japanese Industry", *Review of Economics and Statistics*, forthcoming May 2001.
- Martin Neil Bailly: Macroeconomic Implications of the New Economy, Working Paper 01-9, *Institute for International Economics*, 2001
- R. David Simpson: Mother Nature Necessitates Invention And Technology Buys Industry, Resources, Spring 1999
- Zpráva o podpoře vědy a technologií, vytvořená s ohledem na opatření uvedená v nařízení Article 8 of the Science and Technology Basic Law (1995 Legislation No. 130), poskytlo Ministerstvo vzdělání, kultury, sportu, vědy a technologie, Japonsko
- G. Nicoletti: Competition, Innovation and Growth, *The newsletter of the European Commission's Innovation Directorate*, May 2003
- Wendy Carlin and Paul Seabright: The Importance of Competition in Developing Countries for Productivity and Innovation, 2001
- The Government's Manufacturing Strategy, Department of Trade and Industry, UK, August 2002
- A Survey of the Nordic Countries, *The Economist*, June 14-20, 2003

⁵ viz studie úspěšných a neúspěšných reforem VF, např. IMF: Alessina, Perotti, 1996.

⁶ A Survey of the Nordic Countries, *The Economist*, June 14-20, 2003

- Product and Labour Market Interactions in OECD Countries, Economic Department Working Papers, No 312, by G. Nicoletti et al. And OECD Economic Outlook 71, Chapter VII